

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" щодо приведення положень закону до європейського законодавства"

1. Обґрунтування необхідності прийняття акту.

28 квітня 2020 року набрав чинності Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення", норми якого частково враховують положення Директиви (EU) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму.

Необхідність підготовки та подання цього альтернативного законопроекту пояснюється:

- відсутністю в проекті Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" та деяких інших актів щодо усунення технічних неузгодженостей" від 22.05.2020 №3528 положень, які в повній мірі враховували положення зазначеної Директиви ЄС, виправляли допущені методологічні помилки у Законі;

- врахуванням обставин неможливості своєчасно та в повній мірі виконати суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог зазначеного Закону через відсутність або несвоєчасність прийняття підзаконних нормативно-правових актів;

- запровадженими Урядом карантинними заходами у березні 2020 року, що унеможливили дотепер підготовку спеціально уповноваженим органом у сфері запобігання та протидії відповідальних працівників суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

2. Мета та завдання проекту Закону

Основна мета розробки альтернативного законопроекту – забезпечення повноти імплементації до національного законодавства положень Директиви ЄС 2015/849, а також встановлення до кінця 2020 року розміру штрафів за порушення законодавства у сфері запобігання та протидії на максимальному рівні, що діяв до набрання чинності новою редакцією Закону.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту Закону

Законопроектом пропонується:

- надати право для спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу, керівництво яких складається з однієї особи – керівника, призначати відповідального працівника з числа інших працівників.

Зазначена пропозиція враховує особливості діяльності адвокатів, нотаріусів, бухгалтерів, аудиторів, консультантів, як суб'єктів мікропідприємництва, система управління діяльністю яких передбачає, як правило, одноосібну діяльність або наявність лише одного керівника;

- встановити для суб'єктів аудиторської діяльності, суб'єктів господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку, бухгалтерів чіткі критерії, за якими вони зобов'язані виконувати дії у сфері запобігання та протидії, а саме під час проведення фінансових операцій.

Такі випадки встановлені для всіх інших категорій спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу та відповідають статті 2 Закону та Директиві ЄС;

- включити суб'єктів аудиторської діяльності, суб'єктів господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку, бухгалтерів до переліку осіб (а це нотаріуси, адвокатські бюро, адвокатські об'єднання, адвокати, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально, особи, які надають юридичні послуги), що можуть не виконувати обов'язки щодо здійснення належної перевірки клієнта у разі надання послуг щодо захисту клієнта, представництва його інтересів у судових органах та у справах досудового врегулювання спорів або надання консультацій щодо захисту та представництва клієнта.

Зазначена пропозиція спрямована на приведення у відповідність до частини першої статті 11 Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність", яка передбачає, що аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності зобов'язані зберігати конфіденційність інформації, отриманої під час надання аудиторських послуг, не розголошувати відомості, до яких вони мають доступ під час надання аудиторських послуг, і не використовувати їх у власних інтересах або в інтересах третіх осіб.

Одночасно, пункт 10 преамбули Директива ЄС 2015/849 також передбачає надання права аудиторам не повідомляти про підозрілі операції уповноважені органи та не надавати інформацію на їх запит, якщо цю інформацію одержано чи здобуто при виконанні завдання щодо доведення правової позиції клієнта або його захисту, в тому числі консультування.

До того ж, відповідно до Міжнародного стандарту "Методологія з оцінки відповідності Рекомендаціям FATF та ефективності системи протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму" (2013 рік, Рекомендації FATF 23) вимоги до звітування про підозрілі операції, викладені в

Рекомендації 20, повинні застосовуватися до всіх визначених нефінансових установ та професій таким чином, що від адвокатів, нотаріусів, інших незалежних експертів з правових питань та бухгалтерів, які діють як незалежні експерти з правових питань, не вимагається звітувати про підозрілі операції, якщо відповідна інформація була отримана за умов, що підлягають професійній таємниці.

- тимчасово, до 31 грудня 2020 року, встановити, що заходи впливу у вигляді анулювання ліцензії та/або інших документів, що надають право на здійснення діяльності, а також відсторонення від роботи відповідальної особи суб'єкта первинного фінансового моніторингу, можуть бути застосовані до суб'єктів первинного фінансового моніторингу (крім банків) виключно у разі виявлення будь-яких повторних (другого і більше) порушень законодавства у сфері запобігання та протидії, вчинених у період з дня набрання чинності цим Законом до 31 грудня 2020 року;

- тимчасово, до 31 грудня 2020 року, встановити, що захід впливу у вигляді штрафу застосовується до суб'єктів первинного фінансового моніторингу (крім банків) у розмірі до 2 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, - у розмірі до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

У сфері регулювання діють:

- Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, від 27 червня 2014 року, ратифікована Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII;

- Директива (EU) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму;

- Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень проекту Закону не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту Закону

Прийняття законопроекту в повній мірі врахує особливості європейського законодавства у сфері запобігання та протидії, відстрочить запровадження жорстких фінансових санкції за порушення законодавства у сфері запобігання та протидії та, як наслідок, знизить рівень напруги у бізнес середовищі.

Народний депутат України

Н.П. Южаніна

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Южаніна Ніна Петрівна
Сертифікат: 20B4E4ED0D30998C040000002729280020F46500
Дійсний до: 26.07.2020 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 199д9/1-2020/70507 від 09.06.2020

103068